THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JAN 8 1932
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פאָליטיש אונאָפהענגיג נאַציאָנאַל
א צייטונג וועלכע כיט פרייהייט פון אמיסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME IXX No 7760 | Monday, January 4th, 1932 | יום ב׳, כ״ה טבת, פרשה וארא, תרצ״ב. | טאראנטא, מאנטאג דער 4־טער יאנואר, 1932. | PRICE THREE CENTS

קיינע אנטי-אידישע עקסצעסען וועלען מער ניט פארקומען אין פוילישע אוניווערזיטעטען פארזיכערט בילדונגס-מיניסטער

אין אן ענטפער אויף דער „קאלא״-אינטערפעלאציע, זאגט דער מיניסטער, אז יעדער פרישער פארזוך פון עקסצעסען געגען אידען אין אונ׳ווערזיטעטען און אנדערע לערן־אנשטאלטען וועט אונטערדריקט ווערען מיט אן אייזער־נער האנט. — דערצעהלט אז א סך בונטאוטשיקעס זע־נען ארויסגעווארפען געווארען.

וואַרשע יאנ. 3. (איטא).

אנטי־אידישע עקסצעסען אין פוי־לישע אוניווערזיטעטען וועלען מעהר קיינ־מאל ניט פארקומען, האט דער בילדונגס־מיניסטער יעדזשעיעוויטש דערקלערהרט אין זיין ענטפער אויף דער „קאלא״ אינ־טערפעלאציע פון דעם 6־טען נאוועמבער.

דער מיניסטער זאגט אין זיין ענט־פער, אז די פיהרער אין באאמטע פון אר־ניווערזיטעטען און אנדערע לערן־אנ־שטאלטען פארדאמען עמפאטיש און באַ־דויערען די אנטי־אידישע עקסצעסען.

דער מיניסטער שטרייכט אונטער, אז פון 425 ארעסטירטע סטודענטען זע־נען הונדערטער טראנספערירט געווארען צום פראקוראטאר, איינשליסענדיג עט־ליכע אידען. אנדערע זענען באשטראפט געווארען דורך דיסציפלינארע מיטלען, און א סך סטודענטען און שילער זענען אויסגעשלאסען געווארען פון די אוני־ווערזיטעטען און שולען.

אן אונטערזוכונג איז פארארדענט געווארען געגען דער פאליציי, וועלכע איז באשולדיגט געווארען אין נים טאן איה־רע פליכטען.

„אויב א נייע אגיטאציע זאל פאר־אורזאכען פרישע אויסברוכען, עט עס אונטערדריקט. ווערען מיט אלע מעגליכע מיטלען וועלכע ליגען אין דער מאכט״, פארענדיגט דער מיניסטער זיין ענטפער.

אמעריקע׳ס קאנסיל אין מאנדזשוריע צושלאגען פון יאפאנעזער

מוקדען, מאנדזשוריע, יאנ. 3.

קאלווערט ב. טשעמבערלין, אמע־געווארען ווען ער האט געוויזען די פאט־יאפאנעזישע פאטרול־סאלדאטען מערדער־ליך צושלאגען געווארען, ווען ער האט געוואלט אריבערפאהרען אין זיין אויטא־מאביל קיין כארבין. כאטש זיין צושטאנד ווערט ניט באטראכט אלס אן ערנסטער, פונדעסטוועגען לוידט ער אבער פון שווע־רע וואונדען אויפ׳ן קאפ און פנים וואס ער האט באקומען ווען די סאלדאטען האַ־בען איהם געשלאגען. מיט פויסטען און שטעקענס איבער׳ן קאפ.

דער אנפאל איז אויף איהם געמאכט געווארען ווען ע רהאט געוויזען די פאט־רול־סאלדאטען זיין דיפלאמאטישע פאס־פארט, וועלכעס דערלויבט איהם צו אר־בערפאהרען די גרעניץ קיין כארבין.

אן אונטערזוכונג איז אנגעהויבען געווארען.

ל. לעווינסקי ע״ה

357 פאלמערסטאן בולווארד, איז נעכטען געשטארבען. די לויה וועט זיין היינט 12 אזייגער בייטאג, פון פארשטארבענעמ׳ס וואוינונג.

אלע מיטגלידער און פריינט פון דער בראנזזויק תלמוד תורה און אויך אלע תלמידים זענען געבעטען צו קומען אין דער תלמוד תורה 12 אזייגער בייטאג, אפצוגעבען כבוד דעם גרינדער פון דער תלמוד תורה.

באאהד און לערערשאפט פון בראנזזויק ת״ת.

אלע מיטגלידער פון דער קהלה באארד

ווערען אויפגעפאדערט צו קומען צו דער לויה פון אונזער פארשטארבענעם באארד מיטגליד

ל. לעווינסקי ע״ה

די לויה וועט פארקומען היינט 12 אזייגער בייטאג, פון דעם פארשטארבע־נעמ׳ס וואוינונג, 357 פאלמערסטאן בול־ווארד.

מאיר שאפירא, פרעז.

אלע מיטגלידער פון בני ציון

זענען געבעטען צו קומען צו דער לויה פון אונזער פארשטארבענעם חבר, דער באַ־קאנטער כלל טוער

ל. לעווינסקי ע״ה

וועלכע וועט זיין היינט מאנטאג 12 אזיי־גער בייטאג, פון דעם פארשטארבענעמ׳ס וואוינונג, 357 פאלמערסטאן בולווארד.

ביי ערדער.
דזשיי. קראניק, פרעז.

ל. לעווינסקי ע״ה

איז נעכטען געשטארבען און די לויה וועט זיין היינט פונקט 12 אזייגער בייטאג פון 357 פאלמערסטאן בולווארד, וואו הספדים וועלען געהאלטען ווערען פון די טאראנ־טא׳ר רבנים.

די לויה וועט זיך נאכדעם ציהען צו בראנזזויק ת״ת און פון דארט צו יוני־ווערסיטי עוו. שוהל, פון וואנען עס וועט פארטגעזעצט ווערען צו דעם דזשאנס עוועניו בית־עלמיז, וואו ער וועט גע־בראכט ווערען צו זיין אייביגער רוה.

אלע פריינט און מיטגלידער פון די פיעלע ארגאניזאציעס וואו דער פאר־שטארבענער איז געווען טעטיג, זענען גע־בעטען צו קומען אפגעבען דעם פאר־שטארבענעם דעם לעצטען כבוד.

נאך פיער ארעסטירט פון קיד־נעפערס באנדע

שיקאגא, יאנ. 3.

נאך פיער ארעסטען זענען געמאכט געווארען פון דער־קידנעפער באנדע וועל־כע איז מיט א פאר טעג צוריק אנטדעקט געווארען.

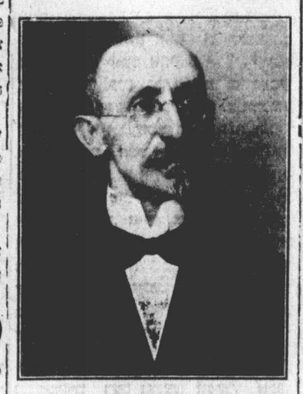

ל. לעווינסקי

טאראנטאר אידישער פיאנער און חשוב׳ער עסקן ל. לעווינסקי, טויט

מיט דעם טויט פון ל. לעווינסקי האט דאס טאראנטא׳ר אידענטום נעכטען פאר־לוירען איינעם פון איהרע ערשטע פיאנע־רען וועלכער איז צעהנדליגער יאהרען גע־ווען איינער פון די הויפט זיילען פון דעם געזעלשאפטליכען אידישען לעבען ביי אונז אין שטאדט.

די נייעס וועגען זיין טויט האט ארויסגערופען א געפיהל פון טיפען באַ־דויערען ניט נאר אויף דער אידישער נאס וואו ער איז געווען ברייט און ווייט באַ־קאנט אלס פילאנטראָפ און ווארימער נאַ־ציאנאלער איד, נאר פיעלע אנגעזעהענע קריסטליכע, פערזענליכקייטען איבער׳ן גאנצען לאנד, וועלכע זענען געקומען מיט איהם אין קאנטאקט, האבען אויסגעדריקט טיעפען מיטגעפיהל און באדויערען פאר זיין טויט.

צווישען די פיעלע באדויערונגס־מע־סעדזשעס פון גרויסע קאנאדער פערזענ־ליכקייטען איז אויך פאראן איינע פון דעם קאנאדער עקס־פרעמיער מעקענזי קינג, וועלכער האט שטענדיג געאכטעט דעם טאראנטאר אידישען פיאנער מ. לעווינסקי.

מר. לעווינסקי איז געבוירען געווא־רען אין יאהר 1867 אין סואוואלק, פוי־לען, און אין יאהר 1882 איז ער געקומען קיין קאנאדע.

אנקומענדיג קיין טאראנטא האט ער זיך גלייך אריינגעווארפען אינ׳ם אידיש־נעזעלשאפטליכען לעבען און איז באלד געווארען גאר אקטיוו. צווישען די איב־סטוציעס וועלכע ער איז געווען איינע־פון די ערשטע גרינדער און טעטיגסטע טוער זענען פאראן די וניווערסיטי עוו. שוהל, די ציוניסטישע ארגאניזאציע, די בראנזזויק עוועניו תלמוד־תורה און אלע אנדערע תלמוד־תורות אין שטאדט האט ער געהאלפען בויען און גרינדען.

מר. לעווינסקי, וועלכער איז אמאל געווען אן ערפאלגרייכער געשעפטסמאן, לאזט איבער 5 קינדער — 4 זיהן אוי איין טאכטער, וועלכע איז אויך גוט באַ־קאנט איט שטאדט אלס רעי לואיס (אדער מרס. דזשאשוא סמיט).

הייגט, פונקט 12 אזייגער בייטאג, וועט זיך אנהויבען די לויה פון 357 פאל־מערסטאן בולווארד, וואו הספדים וועלען געהאלטען ווערען. פון דארט וועט די לויה זיך ציהען צו דער בראנזזויק עוועניו ת״ת און נאכהער צו דער יוניווערסיטי עוועניו שוהל, פון וואנען ער וועט נאכ־דעם נעבראכט ווערען צו קבורה אויף דעם רושאונס עוועניו בית־עלמיז.

לארד רעדינג באזוכט העברייא־אישען אוניווערזיטעט

ירושלים, יאנ. 3. (איטא).

לארד רעדינג האט באזוכט דעם העב־רייאישען אוניווערזיטעט, וואו די סט־דענטען האבען איהם צוגעשטעלט א טע־מאנסטרום שולהערענדיג די צרות פון די אידישע סטודענטען איבער דער גאנצער וועלט, און זיי שלאגען פאר אז מעהר מעגליכקייטען זאלען געשאפען ווערען פאר מעהרער אידישע סטודענטען אין העברייאישען אוניווערזיטעט.

רעדינג פאהרט מאנטאג (היינט) אפ פון פאלעסטינע נאך עגיפטען.

בריעף וועגען בשר־כשר מחלוקה

מארגען, וועלען מיר אנהויבען דרוי־קען בריעף פון אונזערע לעזער אין וועלכע זיי דריקען אויס זייערע מיי־נונגען וועגען דער בשר־כשר מחלוקה וועלכע פלאקערט איצט ביי אונז אין שטאדט.

די בריעף זענען העכסט אינטע־רעסאנט, ווייל אין זיי שפיגעלט זיך אפ די מיינונג פון דער עפענטליכע־אידישער מיינונג וועגען דער דאזי־גער מחלוקה.

ע. פ. סינגער וועט פארשלאגען א „ביל״ אין לעדזשיסלייטשור געגען דיסקרימינאציע פון פייער אינשורענס קאמפאניעס

אין א רעדע אין יוניווערסיטי עוועניו שוהל האט מר. סינגער אוועגט דערקלערט, אז ביי דער קומענדער סעסיע פון לעדזשיסלייטשור וועט ער פארשלאגען א ביל צו אמענדירען דעם אנטעריא אינשורענס עקט. — וועט ער אז פייער אינשורענס קאמפאניעס זאלען מעהר ניט קענען דיסקרימינירען געגען אידען. — זאגט אז אנטי־אידישע דיסקרימינאציע ווערט איצט עפענטליך פראקטיצירט.

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

די העסליכע אנטי־אידישע דיסקרי־מינאציע וועלכע ווערט עפענטליך פראק־טיצירט אין אונזער פראווינץ אנטעריא פון די גרעסטע פייער אינשורענס קאמ־פאניעס, וועט געפינען אן אפקלאנג ביי דער קומענדער לעגיסלאטור סעסיע, דורך א ספעציעלען ביל וועלכען דער אידישער פארטרעטער אין פראווינציעלען פארלא־מענט, ע. פ. סינגער, קיי.סי., וועט פאר־ברענגען.

אזוי האט מר. ע. פ. סינגער נעכטען אוועגט דערקלערהרט אין א רעדע וועלכע ער האט געהאלטען אין דער יוניווערסיטי עוועניו שוהל.

מר. סינגער האט זיך אין זיין רעדע אפגעשטעלט הויפטזעכליך איבער דעם אויסגעשפראכענעם אנטיסעמיטיזם וועל־כער מערקט זיך גאנץ שארף אין אונזער פראווינץ, אבער וועלכעס ווערט הויפט־זעכליך פראקטיצירט פון די „פייער ענד קעזשועלטי אינשורענס קאמפאניעס״.

„א סך איז אין די לעצטע מאנאטען געהערט געווארען וועגען אנטיסעמי־טיזם״, האט מר. סינגער געזאגט. „אין אמאליגע האלב־באראבארישע, אונציוויליי־זירטע איירא־פאשישע לענדער האבען די אנטי־אידישע געפיהלען זיך אויסגעדריקט

ע. פ. סינגער, קיי.סי., מ.פ.פ.

היינט אוועגט קומט פאר וואהלען באאמטע פון פאלקס פאראיין

היינט אוועגט קומען פאר וואהלען פאר באאמטע פאר דעם אידישען פאלקס פאראיין. די וואהלען וועלען פארקומען אין דער פאלקס־פאראיין געביידע אויף סיסיל סטריט.

נעהמענדיג אין אנבאטראכט אז דער פאלקס־פאראיין איז א פאלקס־שליטער און איינע פון די וויכטיגסטע אינסטיטו־ציעס אויף דער אידישער נאס ביי אונז אין שטאדט, איז דעריבער פון באזונדע־רער וויכטיגקייט. אז בלויז פאסיג פער־זאנען זאלען דערוועהלט ווערען צו די וויכטיגסטע אמטען פון דער ארגאניזא־ציע, אום זיי זאלען זי פיהרען אויף א גע־קערינען אופן.

כדי דאס זאל קענען פארזיכערט ווערען אין אומבאדינגט נויטיג אז אלע ארגאניזאציעס, סאסייטיס, שוהלען און אוקזיליערים אין שטאדט וועלכע זענען פאראינטערעסירט אין דער עקזיסטענץ פון׳ם פאלקס־פאראיין זאלען שיקען זיי־ערע פארטרעטער וועלכע זאלען, אויף א דעמאקראטישען אופן אויסקלייבען די נייע באאמטע.

זינט די רעאָרגאניזאציע איז גע־מאכט געווארען אין פאלקס־פאראיין איז געלונגען צו אוועקשטעלען די דאזיגע אינסטיטוציע אויף א געזונטען יסוד, און די היינטיגע וואהלען דארפען פארזיכע־רען, אז דער דאזיגער יסוד אויף וועל־כען דער פאראיין איז איצט אוועקגע־שטעלט געווארען זאל ניט צובראכען וועל־רען אין דער צוקונפט, פון אונפארענט־ווארטליכע פערזאנען.

אין פאל דער פאלקס־פאראיין האל וועט זיין צו קליין פאר דער פארזאמלונג, וועט די פארזאמלונג פארקומען אין האל פון דער תלמוד־תורה עץ־חיים אויף 48 ד׳ארסי סטריט.

פרוי שטארבט נאך אויטאמא־ביל עקסידענט

מרס. אנגעס גרואר, 50 יאהר אלט, פון 78 סעפארד עוועניו, איז געשטארבען אין דזישענעראל האספיטאל פון די וואונ־דען, וואס זי האט געפראגען לעצטען מיט־וואך, ווען זי אומגעווארפען געלאָרען פון אן אויטאמאביל אויף סיקארד עוועניו.

פוילישער גענעראל קאנסיל שיקט צוריק טאראנטאר אידישע פראטעסט-רעזאלוציע

אז די טאראנטא׳ר אידען האבען זיך ניט גערעכענט מיט די אמת׳ע פאקטען, ווען זיי האבען דעם 13־טען דעצעמבער 1931 פראטעסטירט אין סטענדערד טע־אטער נעגען די רדיפות און פאגראמען פון די פוילישע „ענדעקעס״. אויף די דאָר־טיגע אידען, איז די מיינונג וואס דער פוילישער גענעראל קאנסול אין קאנאדע האט קלאהר געמאכט, ווען די פראטעסט־רעזאלוציע וועלכע איז ביי דער פאראזאמ־לונג אין סטענדערד טעאטער אנגענומען געווארען, איז פונ׳ם פוילישען קאנסולאט צוריקגעשיקט געווארען צו דער טאראנ־טא׳ר קהלה.

אינ׳ם ביינעלייגטען בריעף צו דער צוריקגעשיקטער פראטעסט־רעזאלוציע שרייבט דער פוילישער קאנסול אין קא־נאדע, דר. ג. אראמקיעוויטש ווי פאלגט:

„דער גענעראל קאנסולאט פון פוי־לען באשטעטיגט דערמיט, אז ער האט דערהאלטען אייער בריעף פון דעם 21־טען דעצעמבער, 1931, צוזאמען מיט א רעזאלוציע וועלכע איז אנגענומען גע־וואָרען ביי א פאראזאמלונג פונ׳ם טאראנ־טא׳ר אידענטום, וועלכע איז אפגעהאל־טען געווארען דעם 13־טען דעצעמבער.

„דער גענעראל קאנסול שיקט אייך צוריק די רעזאלוציע, וועלכע קען ניט אי־בערגעשיקט ווערען צו דער פוילישער רע־גירונג צוליעב דעם שארפען טאָן.

„אין דער זעלבער צייט, אינפאָר־מירט אייך דער גענעראל קאנסול, אז די רעזאלוציעס פון די אידישע ארגאניזא־ציעס אין מאנטרעאל וועלכע זענען אנגע־נומען געווארען ביי פאראזאמלונגען דעם 24־טען נאוועמבער, זענען שוין איבער־געשיקט געווארען צו דער פוילישער רע־גירונג, ווייל זיי זענען געשריבען געווא־רען אויף א פאסיגערען אופן, און מעהר אין אינקלאנג מיט די אמת׳ע פאקטען״.

די פראטעסט־רעזאלוציע אויף וועל־כער דער פוילישער קאנסול אין קאנאדע באקלאגט זיך אז זי איז גוט אין אייג־קלאנג מיט די אמת׳ע פאקטען, איז אויף דעם צווייטען טאָג נאך דער פראטעסט־פאראזאמלונג פארעפענטליכט געווארען אין א ווערטערליכער איבערזעצונג אין „זשור־נאל״.

אין דער רעזאלוציע זענען די פאַ־גראמען און עקאנאמישע באיקאטען אויף אידען פאראנטאט געווארען פון דעם טאָ־ראנטא׳ר אידענטום, און די פוילישע רע־גירונג ווערט באשולדיגט, אז זי איז גלייכגילטיג צו די אקטען פון די פוילישע „ענדעקעס״.

צולעצט ווערט אפגעלירט, אז די פוי־לישע רעגירונג זאל אנגענעהמען די געהע־רינג מיטלען צו פארזיכערען דעם געבענס און פארמעגענס פון די דריי מיליאָן אי־דען וועלכע וואוינען אין פוילען.

„דאס פינטעלע איד״ היינט אוועגט אין סטענדערד

אין סטענדערד טעאטער ווערט היינט אוועגט געשפיעלט טאמאשעווסקי׳ס באַ־ריהמטע אפערעטע „דאס פינטעלע איד״, כדי צו געבען א געלעגענהייט פאר יעדען איינעם צו זעהן עס, איז אראנזשירט גע־ווארען אז די פארשטעלונג זאל געשפיעלט ווערען ליידים פריי, דאס הייסט, אז פאר איין טיקעט וועט קענען אריינקומען א מאן און א פרוי.

„דאס פינטעלע איד״ איז א פיעסע וועלכע איז באאמטן אויף דער גאנצער אידישער וועלט. די גאנצע טרופע פון סטענדערד טעאטער באטייליגט זיך א ן דער דאזיגער פארשטעלונג, וועלכעס פאר־זיכערט שוין דעם דערפאלג פון דער פאר־שטעלונג.

9 פאליסלייט דערשאסן

ספרינגפיעלד מאַ., יאנ. 3.

דריי ברידער האבען היינט דערשאַ־סען 6 פאליסלייט און אנדערע 3 פארוואונ־דעט, ווען זיי זענען געקומען צו ארעסט־מירען זיי. די ברידער זענען הערדי, פאול און דזשענינגס יאנג.

די שיעריי איז פארגעקומען אויף א פארס וואו די ברידער האבען גע־וואוינט, אין אזארק קאונטי, ניט ווייט פון ספרינגפיעלד.

די מערדער זענען דערוויל אנטלאָ־פען און זיי ווערען ארומגעזוכט.

„דאס פינטעלע איד״ היינט אוועגט אין סטענדערד

אין סטענדערד טעאטער ווערט היינט אוועגט געשפיעלט טאמאשעווסקי׳ס באַ־ריהמטע אפערעטע „דאס פינטעלע איד״, כדי צו געבען א געלעגענהייט פאר יעדען איינעם צו זעהן עס, איז אראנזשירט גע־ווארען אז די פארשטעלונג זאל געשפיעלט ווערען ליידים פריי, דאס הייסט, אז פאר איין טיקעט וועט קענען אריינקומען א מאן און א פרוי.

„דאס פינטעלע איד״ איז א פיעסע וועלכע איז באאמטן אויף דער גאנצער אידישער וועלט. די גאנצע טרופע פון סטענדערד טעאטער באטייליגט זיך א ן דער דאזיגער פארשטעלונג, וועלכעס פאר־זיכערט שוין דעם דערפאלג פון דער פאר־שטעלונג.

ל. לעווינסקי ע״ה

די לויה וועט פארקומען היינט 12 אזייגער בייטאג, פון דעם פארשטארבע־נעמ׳ס וואוינונג, 357 פאלמערסטאן בול־ווארד.

מאיר שאפירא, פרעז.

אלע מיטגלידער פון בני ציון

זענען געבעטען צו קומען צו דער לויה פון אונזער פארשטארבענעם חבר, דער באַ־קאנטער כלל טוער

ל. לעווינסקי ע״ה

וועלכע וועט זיין היינט מאנטאג 12 אזיי־גער בייטאג, פון דעם פארשטארבענעמ׳ס וואוינונג, 357 פאלמערסטאן בולווארד.

ביי ערדער.
דזשיי. קראניק, פרעז.

די נייע טעלעפאָן נומערען פון „אידישען זשורנאל״ זיינען: עדעלייד 7424 און עדעלייד 7425